

**Jaarverslag
Welstandsbeleid
Leeuwarden
2019 & 2020**

april 2021

INHOUD

INHOUD	1
Inleiding	3
algemeen.....	3
leeswijzer	3
Hoofdstuk 1 - gronslagen van het welstandsbeleid.....	4
wettelijke gronslagen.....	4
welstand.....	4
ligplaatsen	4
reclame.....	4
monumenten en archeologie.....	5
overig ruimtelijk beleid	5
Hoofdstuk 2 - advisering	7
algemeen.....	7
kwaliteitsteams	8
Hoofdstuk 3 - welstandsprocedure leeuwarden	9
aanvraagbehandeling.....	9
vergaderfrequentie.....	10
locatie.....	10
IT-voorzieningen.....	10
Hoofdstuk 4 - jaarverslag van de Adviescommissie	11
algemeen	11
punten uit het jaarverslag 2019 van Hûs en Hiem:.....	11
Hoofdstuk 5 - conclusie, adviezen en aanbevelingen	14
conclusie welstandsbeleid gemeente Leeuwarden.....	14
conclusies en aanbevelingen.....	14

INLEIDING

algemeen

Het jaarverslag welstandsbeleid 2019 & 2020 omvat de verslaglegging over de uitvoering van het welstandsbeleid door de gemeente Leeuwarden in de betrokken jaren. De jaarverslagen van de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit voor de gemeente Leeuwarden 2019 (Hûs en Hiem) en het concept-jaarverslag van de GR Hûs en Hiem zijn een bron van informatie voor dit verslag. De overige informatie komt vanuit de gemeentelijke vakafdelingen.

Gezien de veranderende werkomgeving als gevolg van de pandemie en de druk die daardoor ontstaat bij Hûs en Hiem en op de werkvloer, bij het college en de raad is ditmaal gekozen voor een gecombineerd verslag over de jaren 2019 en 2020 van de uitvoering van het welstandsbeleid.

Het verslag beantwoordt inhoudelijk aan de vormvereisten van de Woningwet.

Welstandsadviezen zijn een integraal onderdeel van de procedure bij bepaalde vergunningaanvragen. De gemeente Leeuwarden heeft dan ook voor haar welstandsbeleid een nota opgesteld. Deze nota vormt de basis voor het toetsingskader voor de welstandsadviescommissie.

De nota is in 2019 herzien ingevoerd, binnen de wettelijke termijn na de samenvoeging van een deel van het grondgebied van de gemeente Littenseradiel en Leeuwarderadeel bij de gemeente Leeuwarden.

leeswijzer

In de volgende hoofdstukken wordt nader ingegaan op de materie. De opbouw is als volgt:

Hoofdstuk 1 - grondbeginselen van het welstandsbeleid
waarin wordt ingegaan op de wettelijke vereisten aangaande
welstandsbeleid en de beleidskaders voor welstand worden
aangegeven

Hoofdstuk 2 - advisering bij welstandsprocedures
waarin wordt ingegaan op de adviesprocedure

Hoofdstuk 3 - welstandsprocedure gemeente Leeuwarden
gang van zaken in de lokale commissie

Hoofdstuk 4 - jaarverslag Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit
verwijzingen en citaten uit het jaarverslag van Hûs en Hiem

Hoofdstuk 5 - conclusie, adviezen en aanbevelingen

HOOFDSTUK 1 - GRONDSLAGEN VAN HET WELSTANDSBELEID

wettelijke grondslagen

Ingevolge artikel 2.10, eerste lid, sub d, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) dient, kort gezegd en op voorwaarden, een bouwwerk te voldoen aan redelijke eisen van welstand. Criteria voor deze beoordeling zijn volgens datzelfde artikel te vinden in art. 12a van de Woningwet, dat stelt dat gemeenten hun beleidsregels ten aanzien van welstand vastleggen in een welstandsnota.

Ingevolge het bepaalde in artikel 12c van de Woningwet leggen burgemeester en wethouders de gemeenteraad eenmaal per jaar een verslag voor waarin tenminste wordt uiteengezet:

- a. op welke wijze is omgegaan met de adviezen van de welstandscommissie;
- b. in welke gevallen waarin niet is of wordt voldaan aan artikel 12, eerste lid, zij zijn overgegaan tot oplegging van een last onder bestuursdwang of oplegging van een last onder dwangsom.

Voorliggende nota beantwoordt aan dit artikel.

welstand

Het gemeentelijk welstandsbeleid is vastgelegd in de welstandsnota van de gemeente Leeuwarden. Deze nota is vanaf 1-1-2016 in werking getreden en wordt periodiek herzien. Na samenvoeging van grondgebied is de nota van de voormalige gemeente Littenseradiel en die van de voormalige gemeente Leeuwarderadeel van toepassing geworden binnen het grondgebied van Leeuwarden. Deze zijn opgenomen in de herziene welstandsnota Leeuwarden van 2019.

De nota maakt gebruik van een indeling in gebiedscriteria, per beeldaspect en beoogde kwaliteit van de bebouwing. Ook kent zij objectcriteria voor specifieke typen bouwwerken zoals b.v. boerderijen.

In de nota zijn geen grote welstandsvrije gebieden opgenomen. Wel zijn op kleine schaal vrije kavels in nieuwe uitleggebieden welstandsvrij verklaard.

ligplaatsen

In 2005 is in Leeuwarden welstandsadvisering aan het Ligplaatsenbeleid toegevoegd. In het ligplaatsenbeleid is een excessenregeling opgenomen. Na het in werking treden van de Wet verduidelijking voorschriften woonboten in 2018 is de welstandsbeoordeling van woonarken gegrond in de Woningwet.

reclame

Op eind 2018 is het nieuwe, geïntegreerde, reclamebeleid in werking getreden, zodat één reclamebeleid geldt voor het gehele grondgebied van de gemeente Leeuwarden.

monumenten en archeologie

In 2010 is de Erfgoedverordening Leeuwarden in werking getreden. Deze biedt specifieke regels voor gebouwen die op de gemeentelijke monumentenlijst staan, regels voor omgang met rijksmonumenten en gebieden die vallen onder het beschermde stadsgezicht.

De Erfgoedverordening is van toepassing op de gehele gemeente Leeuwarden.

De Erfgoedverordening voorziet in een bijlage in de bescherming van de archeologische waarden in de gemeente. Hiernaast beschikt de gemeente Leeuwarden over een archeologische waardenkaart.

De voormalige gemeente Littenseradiel kent een Erfgoedverordening. Er zijn echter geen gemeentelijke monumenten aangewezen. Rijksmonumenten zijn wel aanwezig. Er is nog geen aanvraag voor het veranderen van een monument op het voormalig grondgebied van Littenseradiel bij de gemeente Leeuwarden ingediend.

De voormalige gemeente Leeuwarderadeel heeft ook een Erfgoedverordening. Zij kent ook gemeentelijke monumenten, naast Rijksmonumenten. Bij de harmonisatie van de lokale regelgeving in januari 2018 zijn de Erfgoedverordeningen samengevoegd tot een geheel.

Een belangrijk deel van de onderwerpen van de Monumentenwet 1988 is in juli 2016 overgegaan naar de Erfgoedwet. In deze wet zijn o.a. definities, aanwijzing, bescherming, financiële bepalingen en toezicht en handhaving opgenomen.

Enkele onderdelen die straks in de nieuwe Omgevingswet worden geregeld, zijn tijdelijk in een overgangsregeling (onderdeel van de Erfgoedwet) ondergebracht. Het gaat dan over de vergunningensystemen archeologie en bescherming stads- en dorpsgezichten. Ook het verbod op verwaarlozing, c.q. de onderhoudsplicht van monumenten, is hierbij opgenomen.

Deze artikelen uit de Monumentenwet blijven dus gelden op grond van het overgangsrecht Erfgoedwet.

overig ruimtelijk beleid

Naast de welstandsnota zijn ook andere ruimtelijke kaders vastgesteld, zoals bestemmings- en beleidsplannen en structuurvisies. Hiernaast is, voor toezicht en handhaving en voor vergunningverlening, beleid opgesteld zodat e.e.a. planmatig kan verlopen.

In 2016 is begonnen met het opstellen van een omgevingsplan voor het buitengebied. Dit is een pilotproject in het kader van de invoering van de Omgevingswet, die in 2022 wordt voorzien.

Een omgevingsplan is een integraler plan dan een bestemmingsplan. Ook lokale regels (nu te vinden in de APV) dienen daarin opgenomen te worden. In hoeverre dit gevolgen heeft voor het welstandsbeleid van de gemeente zal pas duidelijk worden als de contouren van dit plan helder worden.

ontwikkeling van de welstandsnota

Het gemeentelijk welstandsbeleid maakt deel uit van het totale gemeentelijke ruimtelijk beleid, waarbij bestemmingsplannen de bestaande contouren vormen en structuurvisies de contouren voor de toekomstige ontwikkeling tekenen.

De welstandsnota is ook nu weer goed werkbaar gebleken en er is op dit moment geen aanleiding om voor een andere systematiek te kiezen.

Vooruitlopend op de komst van de Omgevingswet, die een andere planologische systematiek kent dan nu onder de Wabo, dient op enig moment het welstandsbeleid integraal te worden herzien.

Voor wat betreft het erfgoedbeleid heeft de gemeente Leeuwarden, met haar aanwijsbeleid voor gemeentelijke monumenten, ingezet op een behoud en herstel van karakteristieke panden in de (binnen)stad van Leeuwarden. In het overige gedeelte van de gemeente zijn een aantal van rijkswege beschermde gezichten en meerdere rijksmonumenten, maar geen gemeentelijke monumenten aangewezen. De bestemmingsplannen zetten daar echter sterk in op behoud en herstel van de oorspronkelijke (cultuur)landschappelijke inrichting en -waarden, zodat een extra bescherming door welstandsrichtlijnen niet direct prioriteit is.

Door de nieuwe nota Welstand op het Water, die in 2016 van toepassing is geworden, geldt het beleid ten aanzien van welstand bij ligplaatsvergunningen nu voor de hele gemeente. Voor woonarken op ligplaatsen volgt de welstandstoetsing nu uit de Woningwet. De nieuwe criteria zijn gebaseerd op de oude criteria uit de nota 'welstand op het water'.

Het beleid t.a.v. handhaving en het excessenbeleid blijft onveranderd goed werkbaar.

Op basis van een handhavingsprogramma is met name in de binnenstad de situatie t.a.v. reclame-uitingen vs. het reclamebeleid aanmerkelijk verbeterd. De nota is hierbij goed werkbaar gebleken.

Na de harmonisering van beleid als gevolg van de samenvoeging van een deel van de voormalige gemeente Litterseradiel en de voormalige gemeente Leeuwarderadeel bij de gemeente Leeuwarden geldt het nieuw vastgestelde reclamebeleid voor de gehele gemeente.

Met de komst van de nieuwe Omgevingswet, die naar alle verwachting in 2022 van kracht wordt, zal een discussie moeten worden gevoerd over omgaan met welstand onder het nieuwe regime. Deze discussie staat buiten dit jaarverslag aangezien dat handelt over beleidsvorming en dit een verslag is van de beleidsuitvoering. De discussie speelt zich dus elders af.

HOOFDSTUK 2 - ADVISERING

algemeen

Welstandsadvisering is, conform het gestelde in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) juncto de Woningwet, onderdeel van een aanvraag omgevingsvergunning in de volgende gevallen:

- bij de activiteit ‘bouwen’
- bij de activiteit ‘monumenten’
- bij de activiteit ‘reclame’
- bij handhavingzaken

Tevens wordt een welstandsadvies gegeven bij een aanvraag ‘ligplaats’ (woon)schepen op grond van de APV. Voor woonarken is de welstand geregeld in de Woningwet, onder de activiteit ‘bouwen’.

Een aangepast ligplaatsbeleid, eind 2015 vastgesteld en in 2016 in werking getreden, zorgt voor een integraal ligplaatsbeleid met een uniforme welstandstoets. De in 2019 van toepassing geworden nieuwe welstandsnota voor de ligplaatsen integreert criteria voor de hele gemeente.

De Woningwet voorziet in het instellen van een welstandsadviescommissie. In de welstandsnota Leeuwarden is opgenomen dat men gekozen heeft voor een onafhankelijke welstandsadviescommissie. Deze Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit voor welstandsadvisering en monumentenzorg (Hûs en Hiem), toetst conform het gestelde in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Woningwet. Toetsingskader is het door de raad vastgestelde welstandsbeleid en aanpalende wet- of regelgeving (o.m. Monumentenwet, Erfgoedverordening, APV, reclamenota, e.d.).

Er is besloten geen gebruik te maken van de ‘kan’-bepaling.

De Adviescommissie stelt jaarlijks ter verantwoording van haar werkwijze een jaarverslag op van de Lokale welstandscommissie Gemeente Leeuwarden. Het jaarverslag over 2019 is in december 2020 aan het college toegezonden. Het concept-jaarverslag 2020 is in 2021 aan de raad gezonden.

Een aantal gegevens uit deze verslagen van de adviescommissie zijn in hoofdstuk 4 van dit verslag opgenomen.

Om bijzondere, architectonisch hoogwaardige en vernieuwende plannen mogelijk te maken kan het college van B&W, na schriftelijk advies van de welstandscommissie, afwijken van de criteria uit de welstandsnota met toepassing van de hardheidsclausule.

lokale commissie

De lokale adviescommissie ruimtelijke kwaliteit Leeuwarden is een van de 17 commissies die in Friesland werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van Hûs en Hiem. De lokale commissie werkt onder mandaat van de Centrale Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit.

kwaliteitsteams

Voor grootschalige ontwikkelingen zijn kwaliteitsteams in het leven geroepen. Dit zijn multidisciplinaire overlegorganen die in een vroegtijdig stadium ontwikkelingsinitiatieven voor specifieke locaties begeleiden. Namens de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit heeft de rayonarchitect zitting in het team. Wanneer de teamleden zonder nadere bedenkingen akkoord zijn met een bouwplan, wordt het bij de definitieve aanvraagbehandeling in de lokale welstandscommissie formeel positief afgedaan.

Bij de volgende specifieke ontwikkelingen zijn kwaliteitsteams actief:

Kwaliteitsteam De Zuidlanden

Sinds november '09 vindt begeleiding en beoordeling van bouwplannen in de Zuidlanden plaats in het multidisciplinaire Kwaliteitsteam. Hier vindt, bij voorkeur in de vooroverleg fase, een gebundelde advisering t.b.v. bouwplannen plaats, waardoor aanvragers eerder duidelijkheid krijgen over de haalbaarheid van hun plannen met betrekking tot het bestemmingsplan, beeldkwaliteitsplan en welstandscriteria.

Q-team Leeuwarden Zuidwest

Hierin worden plannen voor Newtonpark, Nieuw Stroomland e.d. besproken (locaties ten ZW van Leeuwarden).

De Nije Pleats

In dit, eveneens multidisciplinaire, overleg krijgen aanvragers van grootschalige agrarische bouwactiviteiten een integraal advies waarbij landschappelijke inpassing voorop staat.

Q-team Blitsaerd

Eind 2016 is het Q-team Blitsaerd van start gegaan. Het aantal initiatieven voor projecten in dat plangebied neemt, na de crisis, weer aanmerkelijk toe zodat sturen op een algemene kwaliteit wenselijk werd.

Sinnetafel

Voor een grootschalige ontwikkeling op het gebied van duurzame energie.

HOOFDSTUK 3 - WELSTANDSPROCEDURE LEEUWARDEN

aanvraagbehandeling

Tijdens het eerste contact van een aanvrager met de Gemeente Leeuwarden wordt bij de informatieverstrekking op het bestaan van de welstandsnota en het hanteren van welstandscriteria gewezen. Ook de gemeentelijke website wijst op het hanteren van een welstandsnota.

De nota zelf is digitaal opvraagbaar op de landelijke website voor overheidsdocumenten. De website van de gemeente verwijst, onder het kopje 'omgevingsvergunning' naar het feit dat gemeentelijke regelgeving op de landelijke website bij 'lokale wetgeving' is te vinden.

Er wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot voor- en tussenoverleg. Bij tussenoverleg gaat het vaak over planaanpassingen na een eerste beoordeling of om een verduidelijking van het uitgebrachte advies.

Naast adviezen op basis van een aanvraag omgevingsvergunning zijn ook adviezen op basis van een handhavingstraject soms noodzakelijk.

De gemeentelijke ervaring met de werkwijze van de lokale commissie is goed. Naast de ingediende plangegevens is tijdens de zittingen de digitale informatie uit GIS beschikbaar, inclusief lucht- en cyclorama-foto's. Daarmee is er op de zitting optimaal beeldmateriaal voorhanden van de (bouw)locatie en haar omgeving. De gemeentelijke RO-viewer kan ook op de vergaderlocatie geraadpleegd worden. Ook kunnen aanvraagdossiers via het elektronische dossier volgsysteem worden opgevraagd, mits digitaal ingediend.

Nadat door de beperkende maatregelen vanwege de pandemie alleen digitaal vergaderd kon worden is de werkwijze aangepast en blijkt het mogelijk de stukken digitaal met elkaar te delen en zo, in online vergaderingen via Teams, te bespreken met de verzoekers.

Met de komst van de Wabo en het Omgevingsloket online is het wenselijk aanvragen digitaal in te dienen. Veel aanvragers maken ook gebruik van deze mogelijkheid. Nu er ook digitaal vergaderd wordt is die wens alleen maar groter geworden. Het is alleen technisch nog niet mogelijk de aanvraag geheel digitaal af te handelen. De plannen worden daarom nog analoog ondertekend door de welstandscommissie, die dan de getekende adviezen scant en digitaal naar de gemeente stuurt. Wij zetten die dan in ons elektronisch dossier volgsysteem Key2 bij het betreffende dossier.

Mondelinge toelichting van aanvragen tijdens de welstandsbehandeling leert dat dit verhelderend en bespoedigend kan werken. Het ontvangen van gasten bij besprekingen maakt de vergaderduur wel langer.

De meeste adviezen worden ter vergadering gegeven. Ter vergadering worden de betreffende tekeningen overeenkomstig de inhoud van het advies direct door de welstandsarchitect gewaarmerkt.

In principe worden adviezen, direct na de bijeenkomst, geprint en vervolgens door de rayonarchitect getekend. Door de grote hoeveelheid adviesaanvragen

en de lengte van het overleg komt het printen soms in het gedrang en worden de adviezen meegenomen naar het kantoor van Hûs en Hiem en later naar de gemeente gestuurd. Doordat vanaf begin 2020 slechts digitaal vergadert kon worden, worden de adviezen nu digitaal naar de gemeente gezonden. Indien adviesaanvragen meegenomen worden naar het kantoor van Hûs en Hiem komt het voor dat er enige tijd verstrijkt voor de adviezen de gemeentelijke organisatie bereiken. Onder het strikte termijnregime van de Wabo zijn dit aandachtspunten. Dit is door het digitaal vergaderen niet anders geworden.

vergaderfrequentie

In verband met het aantal te beoordelen plannen is een wekelijks vergaderschema van toepassing: elke dinsdagochtend voor ligplaatsen, reclame en bouwen. De dinsdagmiddagen zijn beurtelings voor monumenten en kwaliteitsteam Blitsaerd, zodat beide laatste een veertiendaagse cyclus kennen. Plannen voor het kleine Kwaliteitsteam de Zuidlanden worden tijdens de reguliere behandeling van bouwplannen besproken, in aanwezigheid van de relevante teamleden. De Kwaliteitsteams kennen elk een eigen vergaderschema.

De toename van het aantal aanvragen heeft vooralsnog niet tot een andere frequentie geleid, het digitaal vergaderen evenmin.

locatie

De nieuwe vergaderruimte in het Stadskantoor is goed toegankelijk. De aanwezige digitale hulpmiddelen voldoen goed.

Voor de digitale bijeenkomsten volstaat het Teams-vergaderprogramma.

De verschillende kwaliteitsteams hebben, behalve Q-team Blitsaerd en het kleine Kwaliteitsteam De Zuidlanden, een eigen vergaderlocatie en vergaderen ook via Teams.

Gedurende de pandemie zijn de welstandsadviezen (grotendeels) op afstand afgehandeld. Net zoals bij een fysieke vergadering, kunnen aanvragers de vergadering bijwonen. Na enkele opstartproblemen, is het afhandelen van adviezen 'op afstand' inmiddels 'normaal' geworden.

IT-voorzieningen

De digitale infrastructuur is in essentie goed geregeld. Voor het volledig digitaal afdoen van dossiers is de IT-infra nog niet toereikend. Het gebruik van de GIS-applicatie is een meerwaarde tijdens de vergaderingen.

Door de beperkende maatregelen die ingevolge de pandemie moeten worden getroffen zijn vanaf begin 2020 de vergaderingen digitaal toegankelijk. Dit gaat via Teams en is goed werkbaar gebleken. Ook hierbij worden mensen ingebeld om toelichting op hun plannen te geven. Het scherm wordt daarbij gedeeld zodat tekeningen en luchtfoto's door alle digitaal aanwezigen tegelijkertijd bekeken en besproken kunnen worden.

Gezien de toename van het aantal aanvragen in 2020 en de beperkingen van het digitaal werken, mag gezegd worden dat de organisatie goed is geregeld.

HOOFDSTUK 4 - JAARVERSLAG VAN DE ADVIESCOMMISSIE RUIMTELIJKE KWALITEIT

algemeen

In dit hoofdstuk worden delen van het jaarverslag 2019 van de lokale adviescommissie uitgelicht en delen van het concept-jaarverslag 2020 van de GR Hûs en Hiem. Voor de volledige tekst verwijzen wij naar het jaarverslag 2019 van de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit en naar het concept jaarverslag 2020 van de GR.

punten uit het jaarverslag 2019 van Hûs en Hiem:

- De Lokale Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit van de gemeente Leeuwarden is één van de 17 commissies die onder verantwoordelijkheid van Hûs en Hiem opereren. Naast de voorzitter is er een tweede adviseur die elke vier maanden rouleert. Daarnaast zijn een monumenten- en scheepsbouwdeskundige indien noodzakelijk aanwezig.
- In haar jaarverslagen kijkt de commissie vooruit naar de situatie van advisering onder de komende Omgevingswet. Zij nodigt uit tot overleg met de aangesloten gemeenten.
- De commissie constateert dat de vraag naar duurzame producten toeneemt, evenals de vraag naar energiezuinige en duurzame woningen. Deze vraag kan gevolgen hebben voor de ruimtelijke kwaliteit en strijd opleveren met de welstandscriteria - b.v. innovatief materiaalgebruik of de toepassing van zonnepanelen. Men vreest dat de gebiedsgerichte architectuur onder druk komt te staan. Zij bevelen aan onze welstandsnota te evalueren en daarbij te kijken naar de effecten van duurzaamheid op de ruimtelijke kwaliteit.
- De huidige welstandsnota van Leeuwarden is goed toepasbaar en verhelderend voor initiatiefnemers. Zij bevelen aan de nota op termijn te evalueren, met name voor de gebieden die zijn samengevoegd in 2018 en waar welstandsvrije zones zijn opgenomen die in tegenspraak zijn met de overige gebiedscriteria.
- Het erfgoedbeleid zal om meer aandacht gaan vragen, mede door de gemeentelijke taak voor herontwikkeling van erfgoed. Het imago van omgaan met erfgoed verandert van 'hinderend' naar 'stimulerend'.
- De reclamenota kent een helder kader.
- De toetsing aan het ligplaatsbeleid wordt nu uitgevoerd door een zaakdeskundige.
- De commissie adviseert een actief handhavingsbeleid ten aanzien van welstand te blijven voeren. Zeker met het oog op rechtsgelijkheid bij illegale bouwwerken en bouwwerken die een negatief advies krijgen als ze door burens wel netjes worden aangevraagd. Hier ontstaat onduidelijkheid en frustratie bij de aanvrager.
- De adviescommissie adviseert om aandacht te besteden aan de gemeentelijke invulling van kwaliteitsbeleid die door de zg. 'bruidsschat' onder de Omgevingswet overgaan en samenhang tussen dit beleid en de omgevingsplan en -visie.

cijfers en statistieken

Het Jaarverslag 2019 van de welstandsadviescommissie voor de gemeente Leeuwarden geeft, om een overzicht te krijgen van het functioneren van de lokale commissie, cijfers en statistieken opgenomen over:

- A. het aantal adviesaanvragen en behandelingen
- B. percentages naar de aard van de adviezen
- C. percentages naar grootte van de bouwsom en
- D. het aantal vergaderingen lokale commissie en bezoekers

Kortheidshalve wordt naar dat jaarverslag verwezen. Uit deze statistieken valt in elk geval het volgende op te maken:

- Het aantal eerste welstandsadviesaanvragen in de Gemeente Leeuwarden is in 2019 voor iets gedaald ten opzichte van het vorig jaar, in totaal 662 (2017: 607; 2018: 677).
- Het aantal monumentenaanvragen bleef bijna gelijk op 89 (2018: 86).
- Provinciale cijfers laten een lichte toename zien in het aantal eerste welstandsaanvragen van 3110 in 2018 naar 3114 in 2019.
- Het aantal plannen dat bij de lokale commissievergadering werd toegelicht was in 2019 in de gemeente iets lager dan provinciaal, rond de 43% (provinciaal 48%). In 2018 waren die percentages 39% (gemeente) en 44% (provincie). In zijn algemeenheid is er dus sprake van een toename.
- Het percentage naar de aard van de adviezen bij een eerste behandeling is als volgt opgebouwd:
 - voldoet is met 39% iets hoger dan in 2018 (toen 38,8%);
 - provinciaal voldoet 29.4% (in 2018: 31,6%).
 - voldoet mits is met 19 % licht gedaald ten opzichte van 2018: toen was het 22%. Provinciaal is het 17,9% in 2019, net als in 2018.
 - voldoet niet gestegen naar 19% (2018: 18,3%), wat boven het provinciaal niveau ligt van 14% (was in 2018 14,2 %).
 - vooroverleg vertoont een lichte stijging van 22,4% in 2019 naar 21,6% in 2018. Provinciaal niveau is 35,3 % wat een lichte stijging is ten opzichte van de 33,3 % uit 2018.
- Op basis van de bouwsom zijn de procentuele verschillen van de provinciale cijfers en de gemeentelijke slechts licht afwijkend. Provinciaal is sprake van een lichte toename in de drie hogere segmenten en een lichte afname in de twee onderste segmenten. Gemeentelijk een lichte afname in het hoogste en een na onderste segmenten - tussen de €100.00,- en €250.00,- en een lichte toename in de overige segmenten. Voor de volledige tabel verwijzen wij u naar het jaarverslag 2019 van Hûs en Hiem.

Er zijn in 2019 662 eerste adviesaanvragen behandeld in de lokale commissie Gemeente Leeuwarden (in 2018 waren dat er 591). Ca. 95% van de plannen worden door de lokale commissie beoordeeld, de overige aanvragen zijn in de Centrale commissie besproken. Dit komt overeen met de cijfers van 2018. Er zijn 89 monumentenplannen in de Adviescommissie behandeld (in 2018: 86). De Centrale Adviescommissie heeft 6 van de 662 plannen beoordeeld. Het ging hier om vier grote nieuwbouwplannen en twee monumentale plannen.

Er is in 2019 geen aanleiding geweest om af te wijken van de criteria van de welstandsnota m.b.v. de hardheidsclausule.

Punten uit het jaarverslag 2020 van Hûs en Hiem:

- Er is ondanks de pandemie in 2020 sprake van een beduidende toename van het aantal adviesaanvragen provinciaal: 3.540. Dit is een toename van 3.8% ten opzichte van 2019 toen er 3.409 eerste adviesaanvragen zijn behandeld.
- Doordat na een eerste advies vaak een vervolgaanvraag komt is het totaal aantal planbehandelingen met 8.1% fors toegenomen, van 6.255 in 2019 naar 6.763 in 2020.
- De commissie constateert dat de pandemie voor een substantiële toename van het aantal adviesaanvragen zorgt, een trend die het eerste kwartaal van 2021 doorzet gezien het aantal behandelde adviesaanvragen.
- In 2020 was 36,2% van de eerste aanvragen in het kader van vooroverleg.
- Het percentage naar de aard van de adviezen bij een eerste behandeling is als volgt opgebouwd:

voldoet	is met 33,5% iets lager dan in 2019 (toen 39%);
	provinciaal voldoet 22,2% (in 2019: 29,4%).
voldoet mits	is met 17,9% licht gedaald ten opzichte van 2019:
	toen was het 19%. Provinciaal is het 17,8% in 2020,
	17,9% in 2018.
voldoet niet	licht gestegen naar 19,i% (2019: 19%), wat boven het
	provinciaal niveau ligt van 16,8% (was in 2019 14%).
vooroverleg	vertoont een lichte daling van 21,8% in 2020 i.r.t.
	22,4% in 2019. Provinciaal niveau is 36,2 % wat een
	lichte stijging is ten opzichte van de 35,3 % uit 2019.
- Op basis van de bouwsom lijken de provinciale cijfers op die van het vorig boekjaar, waarbij een afname van de adviesaanvragen voor het lagere segment lijken door te zetten.

HOOFDSTUK 5 - CONCLUSIE, ADVIEZEN EN AANBEVELINGEN

conclusie welstandsbeleid gemeente Leeuwarden

Het welstandsbeleid, zoals vastgelegd in de welstandsnota, heeft in deze verslagjaren weer naar behoren gewerkt. De overeenkomsten tussen het jaarverslag van de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit en het jaarverslag van het welstandsbeleid van de Gemeente Leeuwarden duiden er op dat partijen ook in 2019 en 2020 weer in overeenstemming met elkaar en op een prettige manier het welstandstraject hebben doorlopen. Ook is op een goede manier een oplossing gevonden voor het digitaal door laten gaan van de werkprocessen, ondanks de beperkingen die de pandemie met zich meebrengt. De contacten zijn immer goed gebleven, zowel tussen beide organisaties als met de aanvragers.

De wekelijkse vergadercyclus is, in relatie tot de wettelijke termijn van afhandeling van een aanvraag omgevingsvergunning en de workload, nog steeds goed werkbaar. De trend van toename van adviesaanvragen lijkt zich door te zetten tot in 2021.

Aandachtspunt blijft de doorlooptijd bij aanvragen die meegenomen worden naar de bureaucommissie van Hûs en Hiem.

De discussie over omgaan met beleid ten aanzien van de ruimtelijke kwaliteit in de gemeente onder de Omgevingswet, heeft geen plaats in dit jaarverslag. Dit toont slechts de uitvoerende kant van het welstandsbeleid en houdt zich met beleidsvorming an sich niet bezig.

conclusies en aanbevelingen

Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de conclusies en aanbevelingen uit het jaarverslag van de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit. Enige conclusies en aanbevelingen:

- De commissie adviseert ons om bij niet overnemen van het advies met de commissie te blijven communiceren ten behoeve van een consistentie in de advisering. Wij merken hierbij op dat er over het algemeen een goede reden is een advies niet over te nemen, zoals in geval van duurzame en innovatieve ontwikkelingen waar de nota niet op is voorbereid. De noodzaak tot afwijken worden tijdens besprekingen vaak al inzichtelijk, zodat de rayonarchitect vaak al op voorhand op de hoogte is van het afwijken van het advies. In alle gevallen zal afwijken van een welstandsadvies goed gemotiveerd zijn en worden voorgelegd aan de wethouder.
- De commissie beveelt aan het vooroverleg te blijven stimuleren om zo vroeg mogelijk in te kunnen stappen bij ontwikkelingen. Als gemeente onderschrijven wij dit. Voor speciale projecten zijn er dan ook Kwaliteitsteams ingericht.
- De commissie adviseert om het welstandsbeleid te evalueren zodat een actueel en geïntegreerd beeld ontstaat van de gewenste ruimtelijke kwaliteit. Dit is ook van belang als na invoering van de Omgevingswet deze gewenste kwaliteit digitaal inzichtelijk moet worden gemaakt. Wij

nemen deze aanbeveling over. De nota's worden periodiek herzien en steeds aangepast aan de meest actuele ontwikkeling.

- De commissie adviseert ons een actief handhavingsbeleid te blijven voeren. Hierbij merken wij op dat handhaving essentieel is om de ruimtelijke kwaliteit te waarborgen maar dat er keuzes gemaakt moeten worden die prioritering in handhaving aan moet brengen. Het Handhaving Uitvoering Programma (HUP) geeft deze prioritering aan.